Eiropas Parlaments
2019-2024

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja
Priekšsēdētājs

30.8.2023

Johan Van Overtveldt
Budžeta komitejas
priekšsēdētājam
BRISELĒ

Temats: Atzinums par BUDG komitejas starpposma ziņojumu par daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam vidusposma pārskatīšanu (2023/0201R(APP))

Godātais priekšsēdētāj!

Saistībā ar iepriekš minēto procedūru Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejai tika uzdots iesniegt atzinumu Jūsu vadītajai komitejai. Piemērojot 2023. gada 13. jūlija rakstisko procedūru, tā nolēma atzinumu nosūtīt vēstules veidā.

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja iepriekš minēto jautājumu izskatīja 2023. gada 30. augusta sanāksmē[1]. Minētājā sanāksmē tā nolēma aicināt par jautājumu atbildīgo Budžeta komiteju starpposma ziņojumā iekļaut turpmāk minētos ierosinājumus.

Ar cieņu

Robert Biedroń

[1] Galīgajā balsošanā piedalījās: Robert Biedroń (priekšsēdētājs), Andżelika Anna Możdżanowska, Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Pernille Weiss, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Irène Tolleret, Heléne Fritzon, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Vera Tax, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek (priekšsēdētāja vietniece), Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Annika Bruna, Sandra Pereira.

IEROSINĀJUMI

A. tā kā dzimumu līdztiesība un nevienlīdzības izskaušana ir pamatvērtības, uz kurām balstās Savienība, un tā kā apņemšanās veicināt dzimumu līdztiesību un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu visās tās darbībās ir nostiprināta Līguma par Eiropas Savienības darbību 8. pantā;

B. tā kā Parlaments ir vairākkārt mudinājis Komisiju veicināt un nodrošināt to, lai visās Savienības politikas jomās tiktu izmantota integrēta pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai, dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā un dzimumu ietekmējuma novērtējumi;

C. tā kā budžeti nekad nav dzimumneitrāli un tādēļ jau no paša sākuma tie ir jāizstrādā ar dzimumu līdztiesības mērķi; tā kā dati liecina, ka katrai krīzei ir nesamērīga ietekme uz sievietēm un meitenēm, kā tas redzams pašreizējās krīzēs, ar kurām Savienība saskaras; turklāt tā kā Krievijas karš pret Ukrainu un Covid krīzes sekas prasa dzimumsensitīvu atbildes reakciju,

1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par DFS 2021.–2027. gadam vidusposma pārskatīšanu; atzīst, ka ir jārisina jautājums par Krievijas kara Ukrainā un Covid krīzes seku finansiālo ietekmi; uzsver, ka Savienības budžetam nevajadzētu veicināt dzimumu nevienlīdzību vai naida kurināšanu, tāpēc aicina Komisiju izpētīt to personu pamatuzdevumu, kurām tiek piešķirti Savienības līdzekļi, un liegt finansējumu dalībniekiem, kas cenšas izmantot Savienības līdzekļus, lai panāktu regresu cilvēktiesību jomā, jo īpaši saistībā ar sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību; uzsver, ka vidusposma pārskatīšana sniedz iespēju novērst trūkumus Savienības pieejā dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai un dzimumu līdztiesības principa ievērošanai budžeta plānošanā, kas būtu jāuzskata par finanšu procesa neatņemamu daļu, ļaujot līdzekļus piešķirt visefektīvākajā veidā;

2. atzinīgi vērtē to, ka no 2023. gada ir atkārtoti pausta apņemšanās īstenot jauno dzimumu līdztiesības izdevumu izsekošanas metodiku un minēto mērķu integrēšanu izmēģinājuma kārtā; uzsver, ka lielākā daļa programmu pašlaik tiek novērtētas kā tādas, kurām ir potenciāls veicināt dzimumu līdztiesību, kas atbilst lielākajai daļai finansējuma (vērtējums 0*, 73 % no budžeta) salīdzinājumā ar programmām, kas faktiski veicina dzimumu līdztiesību vai nu kā primāro mērķi (vērtējums 2, 2 % no budžeta), vai kā svarīgu mērķi (vērtējums 1, 9 % no budžeta)[2]; uzsver, cik svarīgi ir efektīvi un dzimumsensitīvi visu programmu un izdevumu pārskati, kas ļauj vajadzības gadījumā veikt korekcijas saskaņā ar Revīzijas palātas īpašo ziņojumu Nr. 10/2021 par dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu ES budžetā[3];

3. mudina Komisiju palielināt finansējumu tām budžeta pozīcijām un programmām, kurās dzimumu līdztiesība ir galvenais vai svarīgs mērķis, piemēram, *Daphne* sadaļai, kuras

[2] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/gender-equality-mainstreaming_en
https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SWD_2023_336_1_EN_autre_document_travail_service_part1_v4.pdf, 48. lpp.
[3] https://www.eca.europa.eu/lv/publications?did=58678

mērķis ir apkarot visu veidu ar dzimumu saistītu vardarbību, kā arī programmas "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" vienlīdzības, tiesību un dzimumu līdztiesības sadaļai, programmas "ES — veselībai", Eiropas Sociālajam fondam Plus (ESF+) un ārējās darbības programmām, piemēram, Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentam "Eiropa pasaulē" un ANO iniciatīvai "*Spotlight*";

4. aicina Komisiju palielināt Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta budžetu, lai nodrošinātu, ka minētajam institūtam ir pietiekami resursi savu pilnvaru īstenošanai, tostarp tehniskās palīdzības sniegšanai dalībvalstīm, ņemot vērā pieaugošo steidzamību un pieprasījumu pēc tehniskā atbalsta dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai;

5. atkārtoti pauž bažas par to, ka Savienībā notiek uzbrukumi dzimumu līdztiesībai un pamattiesībām, tostarp seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un tiesībām, un prasa piešķirt finansējumu, lai novērstu šo pretreakciju un dezinformāciju, kā arī atbalstītu pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas aizsargā sieviešu tiesības, tostarp tās organizācijas, kuras atvieglo piekļuvi drošiem un likumīgiem abortiem, izmantojot pārrobežu pakalpojumus, kas garantē sieviešu pamattiesības lemt par savu ķermeni;

6. uzstāj, ka sievietēm un vīriešiem būtu vienlīdzīgi jāgūst labums no Atveseļošanas un noturības mehānisma, jo īpaši ar mērķi samazināt Savienības pašreizējo vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību, kas ir 13 %.